

Til samtlige statsadvokater,
samtlige politidirektører,
Politimesteren i Grønland og
Politimesteren på Færøerne

DATO 1. december 2010

JOURNAL NR.

RA-2010-131-0003

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

RIGSADVOKATEN

Bilag 1

Bilag 2

Bilag 3

FREDERIKSHOLMS KANAL 16

1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

Rigsadvokaten

Informerer **Nr. 17/2010**

Nye højesteretskendelser **om tiltaltes iværksættelse af anke og kæremål** **og om afvisning af anke**

1. Indledning

Højesteret har ved to kendelser af 14. oktober 2010 truffet afgørelse vedrørende krav til tiltaltes skriftlige anke og kære og om admittering af anke eller kære i tilfælde, hvor det beror på forsvarerens fejl, at denne ikke er iværksat rettidigt.

Kendelserne er omtalt nedenfor under pkt. 2. Kendelserne er medtaget som bilag 1 og 2.

Højesteret har endvidere ved kendelse af 7. oktober 2010 taget stilling til, hvilke skridt der kan kræves foretaget med henblik på forkyndelse af anklageskrift eller indkaldelse i en ankesag over for tiltalte i udlandet, for at forkyndelse ikke *på sædvanlig måde* har kunnet ske for tiltalte med den følge, at tiltaltes bevisanke ved forgæves forkyndelse kan afvises efter retsplejelovens § 920, stk. 3.

Kendelsen er omtalt nedenfor under pkt. 3. Kendelsen er medtaget som bilag 3.

2. Iværksættelse af anke og kæremål

2.1. Ankesagen

I denne sag var ankemeddelelse alene fremsendt pr. telefax af tiltaltes forsvarer.

Ved Vestre Landsrets kendelse af 18. november 2009 blev anken tilladt i medfør af retsplejelovens § 910, stk. 2, idet landsretten ikke fandt, at den manglende opfyldelse af formkravene til tiltaltes skriftlige anke kunne tilregnes tiltalte.

Med Procesbevillingsnævnets tilladelse blev kendelsen af Rigsadvokaten indbragt for Højesteret. Rigsadvokaten påstod principalt tiltaltes anke afvist, subsidiært at anken blev admitteret, men i givet fald ikke i medfør af § 910, stk. 2, men med den ændrede begrundelse, at en ankemeddelelse fremsendt pr. telefax generelt anerkendes i dag at opfylde formkravene til en skriftlig anke, jf. retsplejelovens § 908, stk. 2.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

Ved Højesterets kendelse af 14. oktober 2010 blev landsrettens kendelse stadfæstet med følgende begrundelse:

”Højesteret tiltræder, at tiltaltes skriftlige anke i en straffesag, jf. retsplejelovens § 908, stk. 2, skal være forsynet med original underskrift af tiltalte eller dennes forsvarer, og at dette krav ikke kan anses for opfyldt ved fremsendelse af en telefaxskrivelse. Resultatet støttes af den endnu ikke ikrafttrådte bestemmelse i retsplejelovens § 148 a om, at meddelelser til retten kan sendes som digital kommunikation, når meddelelsen er forsynet med digital signatur.

Ankemeddelelsen er ikke fulgt op af en original underskrevet ankemeddelelse, der er ekspederet således, at den må forventes at være fremme seneste første hverdag efter ankefristens udløb. Anken er derfor ikke rettidigt iværksat.

Da fristoverskridelsen ikke kan tilregnes (tiltalte), men alene beror på en fejl begået af forsvareren, tiltræder Højesteret imidlertid, at anken tillades i medfør af retsplejelovens § 910, stk. 2, 1. pkt., 2. led.

Højesteret stadfæster derfor landsrettens kendelse.”

2.2. Kæresagen

I denne sag var tiltaltes kæreskrift alene påført forsvarerens underskrift med et faksimilestempel.

Ved Vestre Landsrets kendelse af 14. september 2009 afviste landsretten kæremålet, idet kæreskriftet ikke var indleveret med original underskrift eller fulgt op af et kæreskrift med original underskrift, hvorfor kæreskriftet efter landsrettens opfattelse ikke var indgivet skriftligt, jf. retsplejelovens § 970, stk. 1.

Med Procesbevillingsnævnets tilladelse blev kendelsen af tiltalte indbragt for Højesteret med påstand om, at kæremålet blev hjemvist til realitetsbehandling i landsretten.

Rigsadvokaten påstod principalt landsrettens kendelse om afvisning stadfæstet, subsidiært at kendelsen blev ændret med den begrundelse, at forsvarerens kæreskrift opfyldt betingelsen om skriftlighed i retsplejelovens § 970.

Ved Højesterets kendelse af 14. oktober 2010 ændrede Højesteret landsrettens kendelse og hjemviste sagen til realitetsbehandling ved landsretten med følgende begrundelse:

”Af de grunde, der er anført af landsretten, tiltræder Højesteret, at bestemmelsen i retsplejelovens § 970, stk. 1, om, at kæremål, der ikke er erklæret til retsbogen, skal fremsættes skriftligt, må forstås således, at kæreskriftet skal være underskrevet af sigtede/tiltalte eller dennes forsvarer, og at underskrift ved anvendelse af faksimilestempel ikke kan anses for tilstrækkelig. Dette resultat støttes yderligere af den endnu ikke ikrafttrådte bestemmelse i retsplejelovens § 148 a om, at meddelelser til retten kan sendes som digital kommunikation, når meddelelsen er forsynet med digital signatur.

RIGSADVOKATEN

SIDE 3

Kæreskriftet er ikke fulgt op af et kæreskrift med original underskrift, der er ekspederet således, at det måtte forventes at være fremme senest første hverdag efter kærefristens udløb. Kæren er derfor ikke rettidigt iværksat.

Da fristoverskridelsen ikke kan tilregnes (tiltalte), men alene beror på en fejl begået af forsvareren, finder Højesteret imidlertid, at kæremålet bør tillades i medfør af retsplejelovens § 969, jf. § 910, stk. 2, 1. pkt., 2. led.

Højesteret tager herefter kærendes påstand om hjemvisning af kæremålet til realitetsbehandling ved landsretten til følge.”

2.3. Sammenfatning om tiltaltes anke eller kæremål

Højesteret har ved de to kendelser af 14. oktober 2010 fastholdt den hidtidige praksis om krav til skriftlighed og underskrift, hvorefter iværksættelse af skriftlig anke eller kæremål kræver original underskrift. Det er dog muligt at iværksætte anke eller kære ved fremsendelse af meddelelse uden original underskrift f.eks. pr. telefax på dagen for udløbet af fristen (eller evt. tidligere), når dette følges op ved fremsendelse af en ankemeddelelse eller et kæreskrift med en original underskrift, der ekspederes således, at ankemeddelelsen eller kæreskriftet må forventes at være fremme senest første hverdag efter udløbet af fristen.

Som det udtrykkeligt anføres af Højesteret i de to kendelser, kan tiltaltes anke eller kæremål, der ikke opfylder ovennævnte krav, ikke anses for rettidig. Medmindre anklagemyndigheden i det konkrete tilfælde har oplysninger, der godtgør, at en manglende iagttagelse af de nævnte krav ikke kan tilregnes tiltalte, er det derfor min opfattelse, at anklagemyndigheden som udgangspunkt fortsat bør nedlægge påstand om, at tiltaltes anke eller kære i sådanne tilfælde afvises som ikke rettidig. Retten må herefter i det konkrete tilfælde vurdere, om fristoverskridelsen kan tilregnes tiltalte, eller om

tilladelse til anke eller kære kan meddeles. I almindelighed må det dog antages, at en fristoverskridelse ved iværksættelsen af anke eller kæremål, der er sket i forbindelse med en meddelelse fremsendt fra forsvarerens kontor, ikke vil blive tilregnet tiltalte, men alene vil blive anset for at bero på forsvareren.

Ved anklagemyndighedens iværksættelse af anke eller kæremål vil der fortsat skulle fremsendes en ankemeddelelse eller et kæreskrift med original underskrift til landsretten. Hvis det af hensyn til fristens snarlige udløb besluttes, at ankemeddelelsen eller kæreskriftet fremsendes pr. telefaks, skal det originale dokument samtidig ekspederes således, at det må forventes at være fremme senest første hverdag efter fristens udløb. Hvis det originale dokument i sådanne tilfælde ikke modtages rettidigt i retten, vil det påhvile anklagemyndigheden at godtgøre, at det originale dokument konkret er ekspederet på en sådan måde, at det under de givne omstændigheder kunne forventes at være fremme senest første hverdag efter fristens udløb.

RIGSADVOKATEN

SIDE 4

3. Afvisning af tiltaltes anke efter retsplejelovens § 920, stk. 3

3.1. Sagen

De 5 tiltalte i denne sag var alle litauiske statsborgere. De blev fundet i besiddelse af en større mængde tyvekoster og var varetægtsfængslet i ca. 3 uger indtil dom, hvor de blev straffet for tyveri med 30 dages fængsel og udvist med indrejseforbud i 4 år. Samtlige tiltalte ankede på stedet byrettens dom til landsretten med påstand om frifindelse. De blev samtidig løsladt og forlod formentlig umiddelbart herefter landet.

Ingen af de tiltalte havde nogen tilknytning til Danmark eller adresse i landet, og ingen af de tiltalte havde under sagen oplyst en adresse i hjemlandet eller i øvrigt i forbindelse med hovedforhandlingen oplyst en adresse, hvortil henvendelse om ankesagen kunne ske.

Anklagemyndigheden påstod de tiltaltes bevisanker afvist under henvisning til § 920, stk. 3, idet det kunne konstateres, at indkaldelse til hovedforhandlingen ikke ville kunne forkyndes for de tiltalte på sædvanlig måde, fordi de ikke havde givet meddelelse om et sted, hvortil dette kunne ske. Anklagemyndigheden anførte i den forbindelse, at der ikke efter domsafsigelsen var gjort forsøg på at finde de pågældendes eventuelle adresser i udlandet, og at det måtte være de tiltaltes ansvar at oplyse en adresse eller et opholdssted, hvortil henvendelser om ankesagen kunne sendes.

Ved Vestre Landsrets kendelse af 13. april 2010 bestemte landsretten med følgende begrundelse, at anklagemyndighedens begæring om afvisning af de tiltaltes anker ikke blev taget til følge:

”Efter retsplejelovens § 920, stk. 3, kan landsretten afvise tiltaltes anke vedrørende bevisbedømmelsen, såfremt blandt andet indkaldelse ikke på sædvanlig måde har kunnet forkyndes for tiltalte, fordi denne har

skiftet bopæl eller opholdssted uden at give den nødvendige meddelelse herom.

Anklagemyndigheden har i relation hertil i det væsentlige anført, at det må være de tiltaltes ansvar at sikre sig, at der er en oplyst adresse eller et opholdssted, hvortil henvendelser vedrørende ankesagen kan ske, at det ikke fremgår af sagen, at de pågældende skulle have givet oplysninger om deres adresser, at disse oplysninger hverken før eller siden er blevet søgt indhentet hos de litauiske myndigheder, og at de heller ikke er blevet søgt indhentet hos de tiltaltes forsvarere, idet det er blevet antaget, at forsvarerne ville have oplyst adresserne, hvis de lå inde med dem.

Det lægges til grund, at de tiltalte alle er litauiske statsborgere. Det fremgår af retsbogen fra grundlovsforhøret den 12. november 2009, side 7, at deres daværende fælles forsvarer oplyste, at det eneste, de ønskede, var, at tage tilbage til Litauen så hurtigt som muligt. Efter det, som anklagemyndigheden har oplyst, kan det hverken lægges til grund, at de tiltalte har skiftet bopæl i hjemlandet, eller at deres adresser ikke vil kunne fremfindes ved en simpel forespørgsel hos de litauiske myndigheder, der ikke går væsentligt videre end en tilsvarende henvendelse til eller et opslag i CPR-registret.

Der er derfor ikke grundlag for at antage, at indkaldelse ikke på sædvanlig måde har kunnet forkyndes for de tiltalte, jf. retsplejelovens § 920, stk. 3. Landsretten tager derfor ikke anklagemyndighedens begæring om afvisning af de tiltaltes bevisanker til følge.”

Med Procesbevillingsnævnets tilladelse blev landsrettens afgørelse af Rigsadvokaten indbragt for Højesteret. Rigsadvokaten gjorde over for Højesteret navnlig gældende, at de tiltalte selv har haft mulighed for og anledning til at videregive de nødvendige oplysninger til den danske anklagemyndighed, og at det ikke i sådanne tilfælde kan påhvile anklagemyndigheden som en ”sædvanlig måde” at søge forkyndelse af indkaldelse mv. over for tiltalte i udlandet ved f.eks. gennem fremsendelse af retsanmodning til de udenlandske myndigheder at søge adresseoplysninger tilvejebragt og forkyndelse iværksat.

Ved Højesterets kendelse af 7. oktober 2010 stadfæstedes landsrettens kendelse med følgende begrundelse:

”Af de grunde, der er anført af landsretten, tiltræder Højesteret, at de tiltalte ikke har udvist forhold, som kan begrunde, at deres anker afvises i medfør af retsplejelovens § 920, stk. 3.

Højesteret bemærker i øvrigt, at udtrykket ”sædvanlig måde” i § 920, stk. 3, må forstås i overensstemmelse med den fremgangsmåde, der er anvist i artikel 5 i EU-Retshjælpskonventionen.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens kendelse.”

3.2. Sammenfatning om afvisning af tiltaltes anke, jf. § 920, stk. 3

Det må på baggrund af Højesterets kendelse lægges til grund, at anklagemyndigheden ikke kan forventes at få medhold i en påstand om afvisning af en tiltaltes anke efter § 920, stk. 3, medmindre der forinden har været søgt iværksat forkyndelse – eventuelt ved brevforkyndelse, hvis adresse-oplysninger er blevet tilvejebragt, og ellers gennem de kompetente myndigheder via en retsanmodning efter EU-Retshjælpskonventionen.

EU-Retshjælpskonventionens artikel 5 om retshjælp til forkyndelse mv. har følgende ordlyd:

RIGSADVOKATEN

”**Art. 5.** En medlemsstat fremsender retsdokumenter, som er bestemt for personer, der opholder sig på en anden stats medlemsområde, direkte til disse med posten.

SIDE 6

Stk. 2. Retsdokumenter må kun fremsendes gennem de kompetente myndigheder i den anmodede medlemsstat,

- a) hvis adressen på den person, som dokumentet er bestemt for, er ukendt eller usikker, eller
- b) hvis den anmodende medlemsstats relevante processuelle regler kræver bevis for dokumentets forkyndelse for modtageren udover det bevis, der kan opnås i forbindelse med fremsendelse med posten, eller
- c) hvis det ikke har været muligt at postforkynde dokumentet, eller
- d) hvis den anmodende medlemsstat har gode grunde til at mene, at fremsendelse med posten vil være virkningsløs eller er uhenigtsmæssig.

Stk. 3. Når der er grund til at antage, at modtageren ikke forstår det sprog, retsdokumentet er affattet på, skal dette, eller i det mindste de væsentlige afsnit heraf, oversættes til det eller et af de nationale sprog i den medlemsstat, på hvis område modtageren opholder sig. Hvis den myndighed, som retsdokumentet kommer fra, er bekendt med, at modtageren kun forstår et andet sprog, skal dokumentet, eller i det mindste de væsentlige afsnit heraf, oversættes til dette andet sprog.

Stk. 4. Alle retsdokumenter skal ledsages af en følgeskrivelse, hvori det meddeles, at modtageren kan indhente oplysninger hos den myndighed, som dokumentet kommer fra, eller hos andre myndigheder i den pågældende medlemsstat om vedkommendes rettigheder og pligter i forbindelse med dokumentet. Stk. 3 gælder også for denne følgeskrivelse.

Stk. 5. Denne artikel berører ikke anvendelsen af artikel 8, 9 og 12 i den europæiske retshjælpskonvention og artikel 32, 34 og 35 i Benelux-traktaten.”

Af praktiske grunde bør der derfor i almindelighed under sagens efterforskning eller i forbindelse med sagens behandling i retten, så vidt muligt sikres oplysning om tiltaltes adresse i Danmark eller i hjemlandet, forinden der sker løsladelse eller udsendelse.

UDSKRIFT

AF

HØJESTERETS ANKE- OG KÆREMÅLSUDVALGS DOMBOG

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt torsdag den 14. oktober 2010

Sag 21/2010

Anklagemyndigheden

mod

(advokat

I tidligere instans er afsagt kendelse af Vestre Landsrets 4. afdeling den 18. november 2009. Procesbevillingsnævnet har den 19. januar 2010 meddelt tilladelse til, at kendelsen indbringes for Højesteret.

I påkendelsen har deltaget 3 dommere: Peter Blok, Thomas Rørdam og Henrik Waaben.

Påstande

Kærende, Anklagemyndigheden, har nedlagt påstand om, at anke til landsretten afvises, da den ikke opfylder formkravene i retsplejelovens § 908, stk. 2, subsidiært om stadfæstelse af Vestre Landsrets kendelse med den ændrede begrundelse, at forsvarerens telefax af 13. oktober 2009 opfylder formkravene.

Indkærede, har påstået stadfæstelse.

Vestre Landsret har henholdt sig til sin afgørelse.

Anbringender

Anklagemyndigheden har anført, at det er en forudsætning for at anse anke fra en tiltalt for korrekt iværksat efter retsplejelovens § 908, stk. 2, at tiltalte positivt over for relevante myndigheder har tilkendegivet, at anke ønskes iværksat. Reglerne tjener bl.a. til beskyttelse af den

tiltalte, idet iværksættelse af anke har den konsekvens, at anklagemyndigheden kan anke til skade for tiltalte, og at tiltalte kan blive pålagt at betale sagens omkostninger.

Efter retspraksis – navnlig fra Vestre Landsret – stilles der krav om original underskrift på ankemeddelelsen for at sikre, at meddelelsen stammer fra den angivne udsteder. Dette gælder både for tiltaltes og anklagemyndighedens ankemeddelelser. Såfremt ankemeddelelsen er fremsendt pr. telefax inden ankefristens udløb, skal ankemeddelelsen med den originale underskrift fremsendes, således at den er fremme senest første hverdag efter ankefristens udløb, jf. Østre Landsrets kendelse af 17. november 2009 (i sag nr. S-2930-09) og TfK 2009.89/1 V, jf. herved U 2003.58 H og U 1991.411/1 H.

I den foreliggende sag er ankemeddelelse alene indgivet pr. telefax af tiltaltes forsvarer. Kravet efter landsretternes praksis om original underskrift på ankemeddelelsen er således ikke opfyldt, hvorfor anken derfor reelt ikke kan anses for at være sat i værk. På den baggrund er der ikke i retsplejelovens § 910, stk. 2, hjemmel til at admittere anken som værende for sen. En beskikket forsvarer må i øvrigt forventes at være bekendt med ankereglerne og praksis fra landsretterne om de relevante ankespørgsmål.

Landsrettens admittering efter retsplejelovens § 910, stk. 2, i denne sag, vil medføre, at kravet om original underskrift på forsvarerens ankemeddelelse og kravet om rettidig fremsendelse af original ankemeddelelse vil blive illusorisk, idet det næppe er muligt at forestille sig en situation, hvor forsvarerens manglende underskrift herefter kan tilregnes den tiltalte. Det vil således være en konsekvens, at der fremover alene kan stilles krav om original underskrift på anklagemyndighedens ankemeddelelser, jf. retsplejelovens § 907.

Til støtte for sin subsidiære påstand har anklagemyndigheden anført, at der er behov for etablering af en mere tidssvarende retspraksis og forenkling af reglerne for iværksættelse af anke. Domstole og anklagemyndighed kan spare ikke ubetydelige ressourcer ved at acceptere anvendelse af telefax til fremsendelse af ankemeddelelser.

Landsretternes praksis har således givet anledning til, at der anvendes betydelige ressourcer på afklaringen af spørgsmål om ankers rettidighed. Statsadvokaterne påstår generelt afvisning af anker, som forsvareren alene har fremsendt pr. telefax, hvorefter landsretten skal høre forsvareren, inden der træffes afgørelse om spørgsmålet.

Henset til at landsretterne efter praksis ikke lægger vægt på kravet om tiltaltes underskrift på ankemeddelelserne, jf. retsplejelovens § 908, stk. 2, og at en telefax generelt betragtes som et sikkert virkende kommunikationsmiddel, hvor afsender og afsendelsestidspunkt umiddelbart kan dokumenteres, er det meget formalistisk at stille krav om fremsendelse af original anke-meddelelse med forsvarerens underskrift eller med original underskrift af en repræsentant fra anklagemyndigheden. Kravet om original underskrift forekommer ydermere kunstigt, såfremt retten efterfølgende har mulighed for at admittere anken med henvisning til retsplejelovens § 910, stk. 2.

har principalt anført, at anken opfylder formkravene i retsplejelovens § 908. Tiltaltes anke efter denne bestemmelse kan ske ganske uofficielt ved mundtlig meddelelse til retsbogen eller – mere atypisk – ved mundtlig meddelelse i forbindelse med forkyndelse af anke. Anke kan således også ske pr. telefax afsendt af tiltaltes advokat, sådan som advokat i øvrigt har gjort det i talrige sager – særligt ved Østre Landsret – uden at der tidligere er rejst spørgsmål om gyldigheden heraf.

Kravet om ”skriftlig” ankemeddelelse i retsplejelovens § 908, stk. 2, 2. pkt., er opfyldt med en telefax, som netop er skriftlig og ikke kan betegnes som andet, blot fordi den er overført elektronisk. At der kan ankes ved en rettidig telefax er allerede den gældende retstilstand for så vidt angår Østre Landsrets område.

At anke kun kan ske skriftligt ved fremsendelse af original ankemeddelelse er urimeligt formalistisk og ganske forældet i en tid, hvor elektronisk tekstkommunikation pr. telex, telefax og e-mail har været almindeligt som sikkert og seriøst kommunikationsmiddel i årtier. Teksten i en telefax vil i øvrigt være lige så tydelig som i en original ankemeddelelse, ligesom telefaxen indeholder en grafisk gengivelse af afsenderens underskrift.

Hvis muligheden for at telefaxe havde eksisteret, da retsplejelovens § 908 blev affattet, må det antages, at bestemmelsen udtrykkeligt ville have tilladt anke pr. telefax. Der er modsat ikke grundlag for at antage, at man ved affattelsen af ankereglerne har tilstræbt en ordening, som er helt ude af trit med den teknologiske udvikling i samfundet.

har subsidiært anført, at anken skal tillades efter retsplejelovens § 910, stk. 2, af de grunde landsretten har anført.

Højesterets begrundelse og resultat

Højesteret tiltræder, at tiltaltes skriftlige anke i en straffesag, jf. retsplejelovens § 908, stk. 2, skal være forsynet med en original underskrift af tiltalte eller dennes forsvarer, og at dette krav ikke kan anses for opfyldt ved fremsendelse af en telefaxskrivelse. Resultatet støttes af den endnu ikke ikrafttrådte bestemmelse i retsplejelovens § 148 a om, at meddelelser til retten kan sendes som digital kommunikation, når meddelelsen er forsynet med digital signatur.

Ankemeddelelsen er ikke fulgt op af en original underskrevet ankemeddelelse, der er ekspederet således, at den måtte forventes at være fremme senest første hverdag efter ankefristens udløb. Anken er derfor ikke rettidigt iværksat.

Da fristoverskridelsen ikke kan tilregnes _____, men alene beror på en fejl begået af forsvareren, tiltræder Højesteret imidlertid, at anken tillades i medfør af retsplejelovens § 910, stk. 2, 1. pkt., 2. led.

Højesteret stadfæster derfor landsrettens kendelse.

Thi bestemmes:

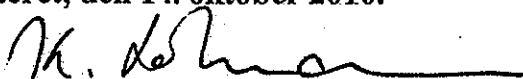
Landsrettens kendelse stadfæstes.

Kæremålsomkostningerne for Højesteret betales af statskassen.

--oo0oo--

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Højesteret, den 14. oktober 2010.

Kirsten Lohmann

kontorfuldmægtig

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt torsdag den 14. oktober 2010

Sag 307/2009

Anklagemyndigheden

mod

(advokat

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Retten i Sønderborg den 29. januar 2009 og af Vestre Landsrets 5. afdeling den 14. september 2009. Procesbevillingsnævnet har den 10. november 2009 meddelt tilladelse til, at landsrettens kendelse indbringes for Højesteret.

I påkendelsen har deltaget 3 dommere: Peter Blok, Thomas Rørdam og Henrik Waaben.

Påstande

Kærende, har påstået hjemvisning til Vestre Landsret til realitetsbehandling af kæremålet.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse af landsrettens kendelse, subsidiært at kendelsen ændres med den begrundelse, at forsvarerens kæreskrift opfylder betingelserne i retsplejelovens § 970.

Vestre Landsret har henholdt sig til sin afgørelse.

Anbringender

Har anført, at retsplejelovens § 970, stk. 1, alene kræver, at kæremål fremsættes skriftligt. Der kan ikke heri indfortolkes et krav om, at kæreskrifter skal være forsynet med original underskrift, hvorfor Vestre Landsret ikke har haft hjemmel til at afvise kæremålet.

I borgerlige sager skal et kæreskrift være underskrevet af kærende eller en person, der er mødeberettiget for kærende, jf. retsplejelovens § 261, stk. 2. En tilsvarende regel gælder ikke i strafferetsplejen, hvor retsplejelovens § 970, stk. 1, alene kræver, at kæremålet fremsættes skriftligt for den ret, hvis beslutning påklages.

Forskellen på betingelserne for kære i henholdsvis den borgerlige retspleje og strafferetsplejen er velbegrunderet. Det centrale i strafferetsplejen er, at domstolene kan være sikre på, at den kærende (tiltalte) inden udløbet af kærefristen har taget initiativ til at kære rettens beslutning. Eksempelvis kan en arrestant efter retsplejeloven mundtligt kære til arrestens personale, og det antages, at kæremeddelelser i straffesager er rettidige, hvis de mundtligt fremsættes over for anklagemyndigheden inden for kærefristen.

Det er i øvrigt ubestridt, at kæremålet er indgivet skriftligt, at kæreskriftet er indgivet til og modtaget af retten inden kærefristens udløb, at kæreskriftet er dikteret af beskikkede forsvarer, advokat , og at kæreskriftet af en medarbejder, der var bemyndiget hertil, er påført advokat underskrift med et faksimilestempel.

Efter straffelovens § 171 er et dokument falsk, når det ikke hidrører fra den angivne udsteder, eller der er givet det et indhold, som ikke hidrører fra denne. Det er fast antaget i retspraksis, at en person med behørig fuldmagt, der ikke behøver at fremgå af dokumentet, kan underskrive med udstederens navn. Såfremt advokat således i stedet for at instruere i brug af faksimilestemplet havde bemyndiget den pågældende medarbejder til at underskrive med advokat navn, havde der været tale om et kæreskrift, der hidrørte fra advokaten, og med et indhold, der hidrørte fra advokaten.

Da der ikke er tvivl om, at kæreskriftet hidrører fra advokat , og at det er udtryk for ønske, kan retssikkerhedsmæssige grunde ikke føre til, at et kæreskrift uden original underskrift ikke skal anerkendes. Heller ikke ordensmæssige grunde taler for landsrettens resultat.

har i anden række anført, at såfremt retsplejelovens § 970, stk. 1, indeholder et krav om original underskrift, skulle Vestre Landsret have givet advokat mulighed for at afhjælpe manglen, idet kæreskriftet var indgivet til byretten nogle dage inden udløbet af kærefristen, jf. herved U 2007.73 V. Også retssikkerheds- og ordensmæssige

grunde tilsiger, at landsretten skulle have anmodet advokat eller om at bekræfte kæremålet med original underskrift, jf. herved retsplejelovens § 910, jf. § 969.

Anklagemyndigheden har til støtte for sin principale påstand anført, at kravet om skriftlighed i retsplejelovens § 970, stk. 1, må være sammenligneligt med kravet til ankemeddelelser efter retsplejelovens § 907 og § 908, selv om det følger af § 908, stk. 2, at tiltalte skal underskrive ankemeddelelsen.

Landsretterne ses at have indfortolket et krav om original underskrift i retsplejelovens § 907 og § 908. Der er således i fast retspraksis, navnlig fra Vestre Landsret, støtte for at antage, at ankemeddelelser ikke kan fremsendes elektronisk, medmindre ankemeddelelsen samtidig fremsendes i original form med almindelig post, jf. herved U 2009.2516 V og Tfk 2009.89/1 V, jf. U 2003.58 H og U 1991.411/1 H. Spørgsmålet om underskrift ved brug af faksimilestempel er direkte sammenligneligt med den situation, hvor telefax eller e-mail anvendes.

Der er i praksis belæg for kravet om original underskrift på ankemeddelelser for så vidt angår forsvarerens og anklagemyndighedens ankemeddelelser for at sikre, at meddelelsen stammer fra den angivne udsteder. Der er ikke i formuleringen af retsplejelovens §§ 907, 908 og 970 eller i bestemmelseernes formål støtte for, at der skulle være forskel på kravet om original underskrift med hensyn til kæresager, når der bortses fra kravet om tiltaltes underskrift i retsplejelovens § 908.

Til støtte for sin subsidiære påstand har anklagemyndigheden anført, at Vestre Landsret i en anden sag ved kendelse af 18. november 2009 reelt synes at have fraveget kravet om original underskrift på ankemeddelelsen. Forsvareren i den pågældende sag havde alene fremsendt ankemeddelelse ved telefax. Landsretten bemærkede, at anken ikke var iværksat rettidigt, jf. retsplejelovens § 908, stk. 2, 2. og 3. pkt., men at dette ikke kunne tilregnes tiltalte, hvorfor anken blev admitteret efter retsplejelovens § 910, stk. 2.

Såfremt tiltaltes anke kan admitteres, blot fordi det ikke kan tilregnes tiltalte, at dennes forsvarer ikke rettidigt har fremsendt original ankemeddelelse, virker kravet om fremsendelse af dokument med original underskrift kunstigt.

Højesterets begrundelse og resultat

Af de grunde, der er anført af landsretten, tiltræder Højesteret, at bestemmelsen i retsplejelovens § 970, stk. 1, om, at kæremål, der ikke er erklæret til retsbogen, skal fremsættes skriftligt, må forstås således, at kæreskriftet skal være underskrevet af sigtede/tiltalte eller dennes forsvarer, og at underskrift ved anvendelse af faksimilestempel ikke kan anses for tilstrækkelig. Dette resultat støttes yderligere af den endnu ikke ikrafttrådte bestemmelse i retsplejelovens § 148 a om, at meddelelser til retten kan sendes som digital kommunikation, når meddelelsen er forsynet med digital signatur.

Kæreskriftet er ikke fulgt op af et kæreskrift med original underskrift, der er ekspederet således, at det måtte forventes at være fremme senest første hverdag efter kærefristens udløb. Kæren er derfor ikke rettidigt iværksat.

Da fristoverskridelsen ikke kan tilregnes , men alene beror på en fejl begået af forsvareren, finder Højesteret imidlertid, at kæremålet bør tillades i medfør af retsplejelovens § 969, jf. §. 910, stk. 2, 1. pkt., 2. led.

Højesteret tager herefter kærendes påstand om hjemvisning af kæremålet til realitetsbehandling ved landsretten til følge.

Thi bestemmes:

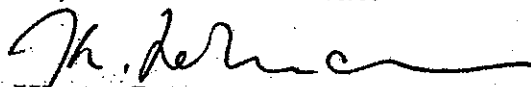
Kæremålet hjemvises til realitetsbehandling ved Vestre Landsret.

Kæremålsomkostningerne for Højesteret betales af statskassen.

--0000--

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Højesteret, den 14. oktober 2010.

Kirsten Lohmann

kontorfuldmægtig

3

UDSKRIFT
AF
HØJESTERETS ANKE- OG KÆREMÅLSUDVALGS DOMBOG

HØJESTERETS KENDELSE
afsagt torsdag den 7. oktober 2010

Sag 198/2010

Anklagemyndigheden
mod

(advokat

(advokat

(advokat

(advokat

(advokat

I tidligere instans er afsagt kendelse af Vestre Landsrets 7. afdeling den 13. april 2010, Pro-
cesbevillingsnævnet har den 25. juni 2010 meddelt tilladelse til, at kendelsen indbringes for
Højesteret.

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Per Walsøe, Thomas Rørdam og Henrik Waaben.

Påstande

Anklagemyndigheden har påstået de tiltaltes bevisanker afvist i medfør af retsplejelovens §
920, stk. 3.

har

påstået stadfæstelse.

Regelgrundlag

Rådets retsakt af 29. maj 2000 om udarbejdelse i henhold til artikel 34 i traktaten om Den Europæiske Union af konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater (EU-Retshjælpskonventionen), som Danmark tiltrådte ved lov nr. 258 af 8. maj 2002, og som Litauen tiltrådte i forbindelse med sin indtræden i EU i 2004, bestemmer i artikel 5, stk. 1:

”Stk. 1. En medlemsstat fremsender retsdokumenter, som er bestemt for personer, der opholder sig på en anden medlemsstats område, direkte til disse med posten.

Stk. 2. Retsdokumenter må kun fremsendes gennem de kompetente myndigheder i den anmodede medlemsstat,

- a) hvis adressen på den person, som dokumentet er bestemt for, er ukendt eller usikker, eller
- b) hvis den anmodende medlemsstats relevante processuelle regler kræver bevis for dokumentets forkyndelse for modtageren ud over det bevis, der kan opnås i forbindelse med fremsendelse med posten, eller
- c) hvis det ikke har været muligt at postforkynde dokumentet, eller
- d) hvis den anmodende medlemsstat har gode grunde til at mene, at fremsendelse med posten vil være virkningsløs eller er uhensigtsmæssig.

Stk. 3. Når der er grund til at antage, at modtageren ikke forstår det sprog, retsdokumentet er affattet på, skal dette, eller i det mindste de væsentlige afsnit heraf, oversættes til det eller et af de nationale sprog i den medlemsstat, på hvis område modtageren opholder sig. Hvis den myndighed, som retsdokumentet kommer fra, er bekendt med, at modtageren kun forstår et andet sprog, skal dokumentet, eller i det mindste de væsentlige afsnit heraf, oversættes til dette andet sprog.

Stk. 4. Alle retsdokumenter skal ledsages af en følgeskrivelse, hvori det meddeles, at modtageren kan indhente oplysninger hos den myndighed, som dokumentet kommer fra, eller hos andre myndigheder i den pågældende medlemsstat om vedkommendes retigheder og pligter i forbindelse med dokumentet. Stk. 3 gælder også for denne følgeskrivelse.

Stk. 5. Denne artikel berører ikke anvendelsen af artikel 8, 9 og 12 i den europæiske retshjælpskonvention og artikel 32, 34 og 35 i Benelux-traktaten.”

Anbringender

Anklagemyndigheden har anført, at grundlaget for fortolkningen af, hvad der skal forstås ved ”sædvanlig måde” i retsplejelovens § 920, stk. 3, kan findes i formålet med lovændringen i 2008 af retsplejelovens § 907, stk. 1, hvor man smidiggjorde processen i forhold til ankemed-

delelser. At pålægge anklagemyndigheden en pligt til at forsøge at få oplyst tiltaltes adresse ved henvendelser til hjemlandet vil medføre et betydeligt ressourceforbrug for anklagemyndigheden, ligesom det vil kunne forsinke sagen. Formålet med § 920, stk. 3, er navnlig at virke procesfremmende ved at indføre en ordning, hvor risikoen for, at bevisanken afvises, hviler på tiltalte, hvis denne ikke bidrager til, at sagen kan fremmes på sædvanlig måde. De tiltalte har i forbindelse med byretssagen og deres egen anke haft mulighed for og anledning til at give oplysning om deres adresser, men har undladt at fremkomme med oplysningerne. Det kan ikke gøre nogen forskel, om den tiltalte har skiftet fra en kendt til en ukendt adresse, eller om han aldrig har oplyst en adresse.

har
anført, at de under efterforskningen, hvor de var varetægtsfængslede, og hvor deres personlige identitetspapirer har været inddraget, på intet tidspunkt har været spurgt om deres adresser i hjemlandet. Politiet har haft kendskab til registreringsnummeret på en bil tilhørende en af de tiltalte. De tiltalte blev ikke vejledt om, at de skulle oplyse deres adresser af hensyn til senere meddelelser under anken. Da anklagemyndigheden har forsømt at skaffe de tiltaltes adresser i hjemlandet oplyst, må det være anklagemyndighedens pligt efterfølgende at søge disse oplyst via de sædvanlige diplomatiske kanaler.

Højesterets begrundelse og resultat

Af de grunde, der er anført af landsretten, tiltræder Højesteret, at de tiltalte ikke har udvist forhold, som kan begrunde, at deres anker afvises i medfør af retsplejelovens § 920, stk. 3.

Højesteret bemærker i øvrigt, at udtrykket "sædvanlig måde" i § 920, stk. 3, må forstås i overensstemmelse med den fremgangsmåde, der er anvist i artikel 5 i EU-Retshjælpskonventionen.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens kendelse.

Thi bestemmes:

Landsrettens kendelse stadfæstes.

--oo0oo--

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Højesteret, den 7. oktober 2010.

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized, cursive letters that appear to read 'EHP' followed by a long horizontal stroke.

Eva Henriette Plesner

kontorfuldmægtig